

P O E Z I J A

Uroš Zupan

Trbovlje

Trbovlje

Dolgo časa sem bežal in zdaj se v duhu vračam. Ni mi pošla moč, samo zakon izpolnjujem. Kolobarim, da odplačam dolg svoji naravi in svoji zemlji. S spremenjenim telesom jezik očrtuje krog, hoče izklicati geslo in vrniti stvari na svoje mesto. Previsoke karte mi je na začetku poklonila usoda. Čarovniki pravijo, da sem jih nevede zaigral, še preden sem dobil prvi poljub. Potem je veletok svetlobe začel hlapeti. Potem je velika delta začela ugašati. Potem sem bil izgnan. Potem sem začel po koščkih razprodajati dušo, da bi zanjo dobil skrivne darove skrivnih templjarskih lož. Potem sem izgubil svet, ki obstaja sam po sebi, brez odvečnih vprašanj.

Nisem še zamenjal kontinenta in
 oceana govorice. Nisem še dopolnil
 usode tega stoletja. A že sem začel
 dopolnjevati usodo naslednjega.
 Zamenjal sem zvezde in solarni sistem.
 V najvišjem vrelcu se ni zgodilo mnogo.
 Prvo ljubezen je od znotraj zdrobila
 mladost. Bila je slab sporazum in
 slabo ravnovesje elementov. Druga,
 iz dežele, ki kot v pravljici leži
 za gorami, čaka svetla in visoka,
 a kot da se vedno znova vse zaroti
 proti njej. Zato dom ostaja ruševina
 na nebesnem svodu. Odkar sem ga
 izgubil, sem živel mnogo življenj,
 sanjal pod nebom praznih sob, iskal
 zapis in si izmišljal glasbo,
 ki bi mi vrnila prvotni vložek usode.
 Ko sem stopal iz enega v drugo,
 sem se vedno znova ranil,
 del telesa je ostal v govorici,
 s katero smo se sporazumevali
 v prejšnjih sanjah, in maska,
 ki sem si jo snemal, da bi si
 nataknil drugo, se zavaroval, je vedno
 znova ranila moj obraz. Sprejel
 sem novo vero. Postal konvertit. Bog,
 ki sem ga častil na željo drugih,
 je zapustil svoj prostor. Ko so
 prišle mračne sile, so ga zamenjali
 demiurgi in principi teme.
 Dolgo časa sem bežal in zdaj se v
 duhu vračam. Brezglavo zanikanje
 in odpor sta včasih potrebna,

da preživiš. Ko pridobiš pri razdalji,
se bodala skrhajo in spomin
zlati in časti samo še trajno lepoto.
Oče in mati sta starejša. Vsi
smo starejši. Še vedno živita tu.
Vedno bosta živela tu. Ko moje
fizično telo zakroži po prostorih
domače hiše in ko oči listajo
albume z obledelimi fotografijami,
me strese tihi jok, brez solz.
Spet se najdem pred zapahnjnimi
vrati, ki jih lahko odkleneta, skozi
katera lahko vstopita samo jezik
in sanje. Veter nad grobovi mojih
davnih prednikov vsako noč uspava
resje in travo. Napisi, vklesani v
kamen, odpadajo. Mnogo jih nisem videl,
še manj sem jih dobro poznal. In vendar
čutim, kako se nadaljujejo v meni.
Nisem še odšel tako daleč,
da bi pri sporazumevanju
in dedovanju lastnosti in krvi potreboval
tolmača. Čez desetletja se bomo srečali
tu ali pa v drugem Kraljestvu, da bi
nadaljevali pogovor, ki ga nikoli nismo
dokončali, ki ga nikoli nismo začeli,
in moja duša bo takrat zopet cela.

Ponovitev

Ko se ti zazdi, da si porabil
vso zalogo čudežev, prihodnost
izgubi svoj vonj. Oblak,
ki preletava zemljo, ne meče

več sence in v gozdovih Ulra
se ponovno prebudijo že dolgo
počivajoče zveri. Nad vrhovi
strmih januarskih dreves,

v hladnem zraku, ali pa,
kot že pred leti, v topli maternici,
v milini začetka, plavaš sam.
Ponavljajš zgodbo, v kateri nekdo

zastavi kri in čas, da bi se
prepričal, da je svetla sled življenja
le razlika med padci angelov
in kriki ekstaz. Postajaš prezgodaj

ostareli Rimbaud, z obema nogama
in ljubeznijo na svoji strani,
a neizdrtim bodalom v medenici,
z zlatom v pasu, zlatom v pisavi,

Rimbaud z nikoli dosanjanimi sanjami o
sinu, ki naj bi ga nasledil v drugem
času. Ne tu, ne zdaj in ne v tej
trudni, v temo vzhajajoči glavi.

Dvojno dno

Tu je tišina dolga in prostrana.
 Preteklost v njej prekrije svojo nepremično
 sedanost. Prihodnost v njej prekrije
 svojo nepremično sedanost. Vsi gibi

med vsemi narečji vode, vsi gibi
 med vsemi jeziki zraka, vsi gibi
 med vsemi govoricami ognja in vsi
 gibi med vsemi tišinami zemlje so

oštevilčeni in spravljani v omare. Ponoči
 se zbudi moški, ki je padel iz
 svojega življenja, in jih odpira,
 išče svojo izgubljeno podobo,

a najde svoj predporodni jok. Ponoči
 se zbudi ženska, ki je izgubila
 svoj obraz in jih odpira, išče
 svojo izgubljeno podobo, a najde svojo posmrtno

masko. Ponoči belina napenja svojo
 sestro dvojčico od zvezde do zvezde,
 da bi v mirnem ravnovesju neznana glasba mogoče
 utišala jok, ki prihaja iz senčnih pokrajin.

Razgrne se dan in rodi se nova noč,
 odvtirijo se planeti in zamajejo zvezde,
 a vse naokrog se še naprej
 razteza tišina, dolga in prostrana.

Hladni skladi prazne vode valovijo,
 se plazijo med kamni na dnu veselja
 in ribe sanj počivajo skrite v senci oblakov,
 ki brezšumno preletavajo naše zaprte oči.